

Comedie a lui Alecsandri în limba franceză

ARMAND
A l'assaut de Pékin. La muraille
Battue en brèche offrait une assez belle entaille.
Nous faisons l'avant garde... Une voix de stentor
Crie: Enfants, à l'assaut! Je crois l'entendre encor.
Je me sentais pâlir à ce moment d'épreuve,
Mais j'avais devant moi, Blak, mon beau Terre-Neuve
Qui me regardait fixe... En avant, bataillons!
Plus de peur... ja m'élançai à la voix des clairs.
La mort sifflait en passant, l'air gronde, le sol tremble
Black courrait près de moi; nous arrivons ensemble,
Il grimpe sur la brèche et je grimpe avec lui,
Nous étions les premiers, tout le monde nous suit.
On se bouscule, on tombe, on crie, on jure, on monte
Victoire! L'ennemi se sauve, mais la honte
Le ramène bientôt sur nous avec fureur.
Choc terrible. On s'égorge, on lute, on est vainqueur!
Black se couvre de gloire et moi dans la tourmente
J'enlève un grand drapeau de couleur amarante.

LA COMTESSE
Ah! pour toi quel beau jour!
ARMAND
Tout à coup j'aperçois
Black luttant bravement contre un soldat chinois.
Je l'appelle, il frémit de joie, il me regrade
Et tombe sous les coups d'un bras qui le poignarde.
J'accours, mon pauvre ami se traîne à mes genoux
Et meurt en me donnant son regard le plus doux.

LA COMTESSE
Il est mort!
ARMAND
Helas! mort sur le champ de bataille.
Ah! je l'ai bien pleuré!... Si l'on veut, qu'on me raille,
Quant à son meurtrier, démons d'enfer!...
LA COMTESSE
Eh bien?
ARMAND
Je l'ai tué.
LA COMTESSE
Tué? pauvre homme!
ARMAND
Pauvre chien!

Trăim în vremea exagerării. În coloanele unui ziar, care publică versuri și proză adesea ori sub mediere, întâlnim trece care condamnă poezia lui Alecsandri. El însuși spune, scriind despre Gostache Negruzzi, că analizând opera unui scriitor trebuie să cunoaștem vremea în care a scris, epoca în care a trăit. Și totuși când ne ocupăm de dansul, vrem să uităm că a trăit și-a scris înainte de Eminescu, de Caragiale și de Slavici, vrem să-i aplicăm formulele estetice de astăzi și-l condamnăm, fără drept de recurs la nitare, în care zărește Costache Conachi sau Gheorghe Asachi.

Intemeietorii Academiei Române

de I. BIANU
Intre' stăruia solemnă ținută la 9 June, Academia a sărbătorit amintirea întărilor și membrii numiți cu dreptul domniei în 1856 și 1857, dintre cari cei din urmă, trecuți la vesnicie în acest an, a fost Ioan Caragiale, Panegiricul solemn a fost vestit de I. Bianu. După enumerarea și caracterizarea fiecărui, solemnă cuvântare s'a încheiat cu epilogul pe care îl publicăm azi.

dela Blajul românilor, în 1876. Laurian, decanul Facultății mele, cu pătrunțată bunăvoință mi-a dădușe o modestă înscărire la biblioteca centrală, al cărei director fusese de curând numit. Intre' ei mi-a cerut să aduc cartea lui de mare deprece Dacia, mi-a spus să o țin pe jos, și mi-a spus să o țin pe jos. În curând s'a retras de la lucrări, asemenea și tânărul Alecsandri și Măroșescu veniți dela Iași. Lupta rămasese numai între sistemul ardelean al lui Cipariu și sistemul lui Laurian. Amândouă aceste sisteme suficienta a lășezării vechi latine, eterna dovadă a latinizării noastre, rechemă imperios cu ei, sub pedepșa de a se a nu mai putea servi de vehicul curent al națiunii în noua sa dezvoltare. Cultivarea limbii și reclama imperios și de alte împrejurări ferice introducea fără preparative suficiente a lășezării vechi latine, eterna dovadă a latinizării noastre, rechemă imperios cu ei, sub pedepșa de a se a nu mai putea servi de vehicul curent al națiunii în noua sa dezvoltare.

Alecsandri și Eminescu

de IOAN SLAVICI
Alecsandri era chiar mai mult decât poet: om născut în oas bun, pe care nimănui nu putea să-l vadă fără-a se prindă slăbiciune de el și care după întreaga lui viață șare era și el însuși în toate clipile vieții lui multumit atât de felul său de a fi, cât și de împrejurările, în care l-a fost dat să-și petreacă viața.

Și de asta dată a eșit însă la iveală o însușire caracteristică a lui Alecsandri.
Deși poet plin de avânt, el în viața practică era om forte cumpeit, care niciodată nu se avânta. A plecat, ce-i drept, la Putna împreună cu ceilalți delegați, dar pe drum i s'a spus că tinerii dela Iași și cei dela București au să facă în timpul sărbării manifestațiuni, pe cari el le socotea compromițătoare s'a desprins deci la Hadikfalva de delegați și a urmat drumul spre Cer-năuți.
Abia după ce s'a întors din strălătatate (1874), la seratele literare ale „Junimii”, mai întâi la Iași, apoi la București, a ajuns Eminescu să se apropie de Alecsandri.
„Junimea” își stabilizea escima, că intră cine vrea și rămâne cine poate. Erau mulți cei ce intrau, dar puțini erau în stare să țină pept cu puhoiul criticilor.
Când vorba era de Alecsandri, lucrurile se petreceau altfel. El avea pe lângă vază omului poliș și autoritatea scriitorului, care săvârșise o lucrare de patru-zeci de ani, și zăia când el lua parte la serată, era sărbătoare. Asupra lui nu se revărsa deci puhoiul criticilor, și cât pentru el se putea zice, că nu numai intră, ci și rămâne dacă vrea. Operele lui erau frumoase fiecare în felul ei și nu prea li se făcea nici critica care ar fi putut să li se facă. Și-o făcea însă de obicei el însuși, după marea năință nu-și deduse și nici nu avea nevoie să-și dede, își dedea acum silința și-și desăvârșea și forma, și în lucrarea literară a lui seratele „Junimii” au fost hotărâtoare.
Acesta mai ales după ce Eminescu și Caragiale luau și ei parte la serate.
Citind, Alecsandri se uita din când în când mai la unul, mai la altul de cele mai multe ori la Eminescu — par'că-i fi voit să zică: „Dar tu ce zici?”
Dei zicea pe Eminescu, pe Caragiale, — Prea e frumoasă! Păcat ar fi să nu i se facă și puținele corecturi, de care e nevoie pentru-ca să fie deplin frumoasă.
Nu era nici acum vorba de o critică, ci de discuțiuni pentru toți plăcute prin care se dădea fiecare în felul lui, — un fel de colaborare pentru desăvârșirea operelor viitoare.
Alat data discuțiunea se urma asupra celor citite de Eminescu ori de vre-un altul, și totdeauna părea de rău era nu numai obștească, ci totodată și viată când ceasornicul din perete-i vestea pe cei de față că miezul nopții a trecut.
Mai avea apoi „Junimea” și acțiunea ca anecdota primează. Ori-cât de apărse și de interesante ar fi fost discuțiunile, ele erau întrerupte îndată-ee vre-unul dintre cei de față avea vre-o anecdota de spus. Toate se puteau lerta, dar anecdota nu putea să fie amănătată nici de azi pe mâine, nici de acum pe mai târziu. Ear între „Junimii” erau că-i-va, care aveau sacul cu minciuni totdeauna plin și erau mari mătreași în ale povestirii. Intre aceștia era și Alecsandri și Caragiale, — Eminescu mai puțin, dar era o adevărată plăcere să-l vezi răsând.
Când era deci vorba de plecare, se porniau anecdotele, una era, altul alta, și cel-alt ear alta, încât se întâmpla câte-odată, că zorile zilei fi prindeau cu părările în mână, gata de plecare.
Erau tot oameni, care se despărțeau cu anevioia, căci țineau unii la alții, și țineau unii la alții pentru-ee lucrul cu toată înimă în vederea aceluia-și scop — tuturora scump, — luminarea neamului românesc și îndrumarea lui spre toate cele bune.
Așa era atunci.
Azi, când se împlinesc o sută de ani de la nașterea lui Vasile Alecsandri, o fi mai bine, o fi mai rău, dar ne dă marea brâncă gândul că oamenii, cum a fost el, numai rar de tot se nasc și că avea Eminescu cuvinte de a scrie „Epigonii”.

Alecsandri în caricatură

„Fântâna Blanduziei” de Jiquid

Alecsandri în intimitate

de IONESCU-GION
In 1883, la princessa Cuza, în Paris în strada Arcade, în locuța cărăi vedeai întâmpinată durerea pe care n-o putea veseli bucuria, trăiau cei doi fii răpiți așa de tragic izbiri nemar-gărite a Doamnei Elena.
Alexandri venise să petreacă șabată câteva săptămâni în Paris. Tacamul lui era pus în firea și la masa Doamnei.
— Tubec pe Vasilică din tot sufletul, ne spune Doamna. Printul, bărbatul meu, îl tubea ca pe un frate.
— Acolo am văzut și am cunoscut pe poet.
— Era de 62 ani, însă vorbea tot așa de frumos și tot cu acel spirit pe cari l'au admirat atât de mult prietenii Alexandri. Trăia tot ce se spunea; con-versația, amintirile, anecdotele erau istorie. După masă, se străngeau toți împreună poezii. Ne rugam pe d. Baligot de Bayona, secretarul principesei, ca să deschidă te-cul; d-a se prefăcea că nu-și mear-dea aminte bine citare sau cu-tare amănunt privitor la misiunile pe cari fusese Alexandri însărcinat pe lângă curtea lui Napoleon. Poetul începea decamdată cu multă plăcere să ajute pe bătrânul prieten să-și aducă aminte; pe urmă, fătura și el de amintirile acestea, începea să vorbească și da curs liber ver-vo sale nesecate. Era un farmec; toți erau încântați; toți sorbeau vorbele poetului. Cu cât era mai ascultat, cu-atât Alexandri simțea plăcerea de-ce ca să facă și mai mișcătoare per-pețiile luptelor patriotice ale țării-șilor noștri. Foarte anevoie ne lăsar- curajul ca să-i ținem vorba și să-i c-erem vre-o întrebare.
— Vă dedoați d-voastră seamă scumpe mătrea, îi ziceam de mult ori noi, dv. toți cari începuseți ră-zând regenerarea patriei, vă dedoați seamă cât vă era de mare sarcina, ce-putere aveaua potrivirii dv. ce ple-dici enumeurate și marj vă stătea în calea împlinirii viziunilor văștror. Descurajarea, oboseala, desmădejele nu vă muiau, nu vă stingeau entu-ziasmul înlăcărat? Nu vă molipseseră dela boerii bătrâni, Ionescu și apatici, care așteptau totul dela gră-tia lui Dumnezeu și-a Sultanului?
— Nu, tânărul meu prieten, răz-pundeau poetul; nu, nu pricepeam, pentru noi toți lupta era viața, a scri-a vorba, a lucra — a alerga dela Pa-ris la Viena și dela Viena la Constăn-ținopol, pe când alții făceau an'ci-meră, săptămânii întregi, cu o ră-dare de fakir, la Iordul Palmerston în Londra, — era viața noastră; să-ntelegem unul fericirea. Nici odată n'am știut ce va să zică descuraj-rea; nu știu ce este osteneala. In-meri, veseli, neobosiți cum eram eram siguri că viitorul era al nostru.
— Cu câțiva ani mai înainte de întâi-lupie ale noastre, Victor Hugo sp-ese între' oodă lui Napoleon:
Sire, viitorul nu-și al nimilui;
Sire, viitorul este al lui Dumnezeu!
— În intruniile noastre la Iași, în discuțiunile apărse cari se stăruie- uramă când se lumina de ziua, pr- testam din toate puterile noastre de-oameni tineri și entuziaști împotriva- versurilor marelui poet francez. Ști- zicea Negri cu vocea lui simpatici și nespus de elocventă, nu-ă adă-urat; viitorul e al nostru, al tinerilor; noi avem speranța, noi o să avem realitatea”. Și cine a avut Dreptul Negri a avut, iar nu Victor Hugo. Am trebuit însă să așteptăm, și în-țelegem mai bine, Val' în luptă cu mor-tii, însă mureau toți fericiri, era- siguri de izbândă. Desmădejele nu-ă mușcat nici odată de inimă; răz-părasera, mai grauznic decât dispa- rarea nu ne-a omorât niciodată ră- ziele. Și să mă credeti că era lește-Exilul, areștările cu grămadă, aspe- rările scârboase ale poliției și a cen- surii domnești, și acela ce ne făcea tremurări mai mult de mânie de- turbare, privirile blânuitoare ale consilierilor străini, nu ne împușca- de fel entuziasmul. Când plecam în exil, plecam cântând; când ni se du- runcea în bătae de joc să ne ducem să trăim din cerul curat, al munții- în chilia câte unui mănăstir, nu- cîntam; când ne aresta în casa un- prieten, eram admiram mai mult. Meditațiunile lui Lamartine, cântam pe atunci, vedeți dv., în țara ne-ăstrăie, pe stă în Franța totul se așărca- cîntăce. Eram tineri!
Când spunea Alexandri vorbura- cea, zămbea dulce și se plimba- galesc și limpede părea că se plim- ba cu fericire în trecutul acela atât de glorios, atât de departe și uitat din- pricina chipului cum înțelegem noi azi viața.

Alecsandri pe catafalc desen făcut în ziua înmormântării la Mîrcești, de sculptorul I. Georgescu

Intemeietorii Academiei Române